

To share Behatokia

1. UNICEFek zergatik parte hartzen du aberastasunaren bidezko banaketari buruzko behatoki batean?

Haur guztiek dute bizitzan aukera justua izateko eskubidea. Hala ere, munduan milioika haur desabantailazko belaunaldien arteko ziklo batean harrapatuta daude, eta horrek arriskuan jartzen ditu haien etorkizuna eta haien gizartearen etorkizuna. Zirkulu biziotsu hau ez da halabeharrezkoa. Aldatzeko erabakia har dezakegu. Gobernuek haur behartsuenengana bideratzen dituztenean gastu publikoaren arloko beren politikak, programak eta lehentasunak, haur horien bizitzak eta haien gizarteak eraldatzen laguntzen dute.

Ez inbertitzeak eta ez babesteak, orain, ekitatearen ikuspegitik, esan nahi du etorkizunean gizarte kohesionatuago bat izatea, ez hain gaitua, ez hain produktiboa, gastu sozial gehiago beharko duena eta egungo haurrek heldu gisa aurre egin beharko diotena krisiaren ondorioei, eta Ongizate Estatuaren eskakizunak onartzea, gero eta zaharragoa den populazio batekin.

Haurren Eskubideei buruzko Konbentzioak (1989) jasotzen duenez, berretsi duten estatuek "haur orok bere garapen fisiko, mental, espiritual, moral eta sozialerako bizi-maila egokia izateko duen eskubidea" aitortzen dute (27.1 artikulua), eta, aldi berean, estatu alderdiak konprometitzen ditu, beren baldintza nazionalen eta bitartekoen arabera, gurasoei eta haurren ardura duten beste pertsona batzuei laguntzeko beharrezko neurriak hartzera. Eta eskubide hori eraginkorra izan dadin eta, beharrezkoa bada, laguntza materiala eta laguntza-programak eman ditzan (Konbentzioaren 4. artikuluan, halaber, neurri horiek hartzeko betebeharra jasotzen da, "Xedaturiko baliabideen ahalik eta gehienera arte").

Eusko Jaurlaritzaren 2018ko Pobreziari eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkestaren arabera, seme-alabak dituzten familien benetako pobrezia-tasa% 9,5ekoa da 2018an, urte horretan adingaberik gabeko familiei dagokien% 4,4aren bikoitza baino gehiago. Gaur egun, seme-alabak dituzten familiek pobrezia-egoeren% 49,8 biltzen dituzte (adingaberik gabeko etxeetan bizi diren pertsona pobreen% 36,9ren aurrean).

Haurren pobreziaren aldeko dinamika ikusten da, halaber, 14 urtetik beherako biztanleen egoera soilik kontuan hartzen denean. Hala, 2008an%

7,3 izatetik 2012an% 9,5 izatera eta 2014an% 11,2 izatera igaro ondoren, 2018an haur-pobreziaren eragina% 10,3koa izan zen. 14 urtetik beherako biztanleen pisua benetako pobrezia-egoera guztietan% 22,4 zen 2018an. Hau da, benetako pobreziaren esparruan, 4 pertsonatik ia 1 14 urtetik beherako haurra da.

Hala ere, 2016-2018 aldiko daturik garrantzitsuena 15-24 urteko pertsonen pobrezia errealaren gorakadarekin lotuta dago. Kasu honetan, epe ertainean egoera okerragotu duen taldea da,% 9,1etik% 10,4ra igaro baita, 15 urtetik beherakoen artean dagoena berdinduz.

Euskadin% 18,36, 401.766, 0-19 urteko pertsonak dira. Haien eskubideak hobeto ezagutarazi nahi ditugu, talde gisa, eskubideen titular gisa eta eraldaketa-eragile gisa duten ikusgarritasun sozial handiagoa lortzen laguntzeko, eta gizarte osoaren elkarriketa zabaltzeko eta sakontzeko haur eta nerabeen inguruan.

2. Zergatik aberastasun metaketa eta horrek sortzen duen desberdintasuna arazo bat dira?

Lehenik eta behin, desorekak desabantaila bat dakarkie gaur egun baliabide gutxien dituzten familietako haurrei (ekonomikoak, baina baita hezkuntza eta kultura arlokoak ere) beren garapenerako hain funtsezkoak diren alderdietan, hala nola hezkuntzan, osasunean eta etxebizitzan. Horren ondorioz, haien oinarrizko eskubideak urratzen dira eta bizitzak eskaintzen dienaren pertzepzio hondatua dute. Adierazle objektiboek sarritan elementu subjektiboak ezkututzen dituzte, hala nola zorigaitza, antsietatea, sufrimendua eta beldurra, haurren bizitzak helduok ulertzeko gai garena baino askoz gehiago baldintzatzen dituztenak.

Bigarrenik, desberdintasuna, etorkizunean, gizabanakoa prekaritate eta pobreziaren zirkulu biziotsuetan harrapatzen duen zepoa bihur daiteke, eta horrek haurren mugikortasun soziala murriztea dakar. Mekanismo zuzentzaile eraginkorrik ezean, harreman estua dagoelako haurrek bizi duten abiapuntuaren eta etorkizuneko aukeren artean. Bestalde, populazio seguruen eta ahulen arteko arrakala gero eta handiagoa denez, lehenengoek erabiltzen ez dituzten zerbitzu publikoen kalitatearekiko duten interesik eza elikatzen du, eta horrek kalte handiagoa egiten dio bigarrenen posizioari. Langabeziak eta babes-sareen ahultzeak aurrekaririk gabeko arrakala sortu dute seguru bizi direnen eta beren oraina eta

etorkizuna baldintzatzen duen egiturazko zaugarritasun baten biktima direnen artean.

Eta hirugarrenik, desberdintasuna areagotzea ez da oso estrategia zentzuduna gizarte osoarentzat. Alde batetik, muturreko desberdintasunak oztopo dira hazkunde ekonomikorako, eta hazkunde hori pobrezia murrizketara eramateko aukerak mugatzen dituzte. Bestetik, kasurik onena bihurtzen dira desafekzio politikorako faktore batean, eta okerrean gizarte ezegonkortasun eta segurtasun ezaren iturri batean.

3. Zein dira planteatutako irtenbideak?

2030erako Garapen Iraunkorraren Agenda ezartzeak paradigma aldatzea ekarri du, eta aukera handia izan da politikak abian jartzeko – Estatu, autonomia eta toki mailan, etxean eta nazioartean, haurren eskubideak babesteko, inor atzean ez uzteko kontsignarekin. Euskadik funtsezko aukera du haurren zati handi bati eragiten dioten arazo nagusiei heltzeko, hala nola pobrezia (GJH 1), desberdintasunari eta gizarte-bazterkeriari (GIH 10).

Illo horretan, zenbait bide proposatu ditzakegu, hala nola Gizarte Segurantzaren ardurapeko seme-alaba bakoitzeko prestazio ekonomikoaren zenbatekoak eta estaldura handitzea (1.200 eurora arte urtean) baliabide gutxien dituzten haurrentzat, kontuan hartuta pobrezia-arriskuaren atalase ofiziala, prestazioa jasotzeko aukera ematen duten errenta-mailak zehazteko. Estatu mailan, urteko 3.068 milioi euroko kostu zenbatetsiarekin,% 30 murriztuko litzateke haur-pobrezia larria. (* 2016ko datuak)

Sistemaren ikuspegi inklusiboa indartzea: behar duten ikasleei eskola-laguntza eta bekak bermatzea, eta, oro har, haurrek zerbitzu eta baliabide horiek eskuratzeko orduan baldintza berdinak izatea eragozten duen edozein oztopo ezabatzea; derrigorrezko hezkuntzaren doakotasun erreal eta eraginkorrean aurrera egitea.

Baliabidez hornitzea eta 0 eta 3 urte bitarteko haurren irakaskuntzarako sarbidea aktiboki sustatzea, bereziki egoera sozial, ekonomiko, familiar edo desgaituagatik desabantailan dauden haurren kasuan.

Jatorri nazional edo etnikoagatik edo egoera administratiboagatik arriskuan egon daitezkeen helduen eta haien seme-alaben osasunerako sarbidea aktiboki bermatzea. Gurasoen, haurren eta sektoreko profesionalen artean

osasuna eskuratzeko baldintzei buruzko informazio argi eta gardenaren hedapena sustatzea.

Erabiltzaileek farmazia-ordainketarako egiten duten ekarpena% 10era jaistea, sendagaien onuradunak 18 urtetik beherakoak badira eta errenta 18.000 eurotik gorakoa ez bada, egungo salbuespenei eutsiz.

Urteko "barometro" bat prestatzea, 18 urtetik beherakoei bereziki zuzendua, hainbat esparrutako haurren iritziak, kezak eta ongizatearen balorazioa sistematikoki jasoko dituen. Inkesta bat, arduradun politikoei aukera emango diena haurrek dituzten arazoak eta itxaropenak identifikatzeko.

Hainbat dimentsiotako desberdintasun-adierazle espezifikoak garatzea, haurrak ere barnean hartuta, eta horien bilakaeraren jarraipena eta ikuskerapena ezartzea administrazio publikoetatik. Adierazle horiek hobetzearekin lotutako xedeak ezartzea, 2030erako Garapen Iraunkorraren Agendarekin eta 17 GJHeekin hartu beharreko konpromisoaren arabera.